

ARBOGA KOMMUN

Underlag till prövning av barnets bästa

Fritids- och kulturpolitiskt program

Innehåll

1	Bakgrund	3
1.1	Mänskliga rättigheter och barnkonventionen	3
1.1.1	Barnets bästa.....	4
1.1.2	Arboga kommuns riktlinje för arbete med barnkonventionen	4
2	Kunskapsläge och statistik	6
2.1	Fysiska aktiviteter, lärande och hälsa	6
2.2	Kultur, utveckling och välbefinnande	7
2.3	Barn och ungas fritid	7
2.4	Statistik om barn och unga	8
2.5	Resultat av skolenkät	9
2.6	Beprövad erfarenhet.....	10
3	Barnets bästa och barnkonventionen.....	12
3.1	Artikel 2	12
3.2	Artikel 3	12
3.3	Artikel 6	12
3.4	Artikel 12	13
3.5	Artikel 31	13
4	Referenser	14

1 Bakgrund

Fritid- och kulturområdet omfattar hela kommunen och dess invånare. Området är även integrerat i många andra samhällsområden som också kopplar mot barn och deras rättigheter, vilket innebär att ärendet om fritid- och kulturpolitiskt program berör barn på flera olika sätt. Vidare är barn ingen homogen grupp där alla har samma möjligheter och förutsättningar. Därför siktar den här prövningen och analysen mot att bedöma påverkan på olika grupper av barn.

Barn är inom fritid- och kulturområdet en målgrupp bland flera andra, vilket innebär att barns intressen behöver vägas mot andra målgrupper. Det finns ett stort antal samhällsgrupper inom vilka barn är en del av, exempelvis kopplat till kön, ålder, etnicitet, socioekonomisk bakgrund och funktionsnedsättning. Samtidigt finns stora variationer inom var och en av dessa grupper. Särskilt viktigt är att synliggöra barn som riskerar att inte få sina rättigheter tillgodosedda (SKR 2023, Åhl, Karlsson & Ingeström 2020).

I Arboga kommun finns, precis som i landet i stort, många olika samhällsgrupper som skulle kunna brytas ner och analyseras på detaljnivå kopplat till barnets bästa. Då detta ärende berör barn i allmänhet, kommer således analysen genomföras på en generell nivå. Det innebär vidare att analysen riskerar att inte helt och hållet täcka alla de grupper av barn som finns. Detta är dock en avgränsning och bedömning som görs i relation till ärendets karaktär. Vid ett annat ärende av mer konkret karaktär kan en annan, mer specifik analys vara aktuell kopplat till särskilda grupper av barn eller enskilda barn.

1.1 Mänskliga rättigheter och barnkonventionen

Ett sätt att beskriva mänskliga rättigheter är att det handlar om vad som måste göras för och inte får göras mot människor. Mänskliga rättigheter gäller alla människor och sätter gränser för hur vi agerar gentemot varandra. Vidare är mänskliga rättigheter odelbara i den meningen att de inte ska rangordnas, alla rättigheter tillskrivs lika stor vikt var för sig. Rättigheterna är därtill ömsesidigt beroende, vilket innebär att de ska betraktas som sammanlänkade och användas tillsammans (SKR 2017).

Enligt barnkonventionen avses med barn varje människa under 18 års ålder. Barnkonventionen är inkorporerad i svensk rätt och gäller därmed som lag i Sverige, där denna ska tolkas samt implementeras med utgångspunkt i ett barnrättsbaserat synsätt. Det innebär att alla barn som definierar sig som pojke, flicka eller annan könsidentitet är bärare av rättigheter. Dessa rättigheter medför att barn erkänns, respekteras och skyddas som rättighetsbärare. Det medför även att barn ska betraktas som individer med egenmakt, egna intressen och personlig integritet. Vidare ska barnets åsikter och deltagande tillmätas betydelse i beslutsprocesser som rör barnet (prop. 2017/18:186, Barnombudsmannen 2019).

1.1.1 Barnets bästa

Barnkonventionens artikel 3.1 anger att *vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, ska i första hand betraktas vad som bedöms vara barnets bästa.*

Enligt barnrättskommitténs allmänna kommentar gällande allmänna åtgärder för genomförandet av konventionen om barnets rättigheter, innebär barnets bästa att de institutioner som nämns i artikel 3.1 *måste tillämpa principen om barnets bästa genom att systematiskt överväga hur barns rättigheter och intressen berörs eller kommer att beröras av deras beslut och åtgärder.* Detta gäller bland annat politiska åtgärder som både påverkar barn direkt och indirekt. Genom fortlöpande barnkonsekvensanalyser, såväl förebyggande analyser som efterhandsanalyser, kan barnets rätt kopplat till barnets bästa säkerställas.

Barnets bästa kan syfta på enskilda barn, en grupp av barn eller barn i allmänhet. Barnets bästa är både en materiell rättighet, exempelvis tillgång till kostnadsfri utbildning, samtidigt som det är ett förhållningssätt där barnets bästa är en inbyggd del av beslutsprocesser redan från början. Barnets bästa är därtill en tolkningsprincip där den åtgärd som mest gynnar barnets bästa ska genomföras. Vidare kan inte artikel 3.1 om barnets bästa tolkas så att den strider mot andra delar av barnkonventionen (Fagerstrand 2018).

1.1.2 Arboga kommuns riktlinje för arbete med barnkonventionen

Av kommunens riktlinje för arbetet med barnkonventionen framgår att en prövning av barnets bästa är ett underlag för beslut som fattas

i frågor som direkt eller indirekt rör barn, liksom i frågor som gäller enskilda ärenden rörande ett barn och övergripande beslut som rör en grupp barn.

Vidare beskrivs att det finns en mall för prövning av barnets bästa, som ska vara ett komplement till riktlinjen. Hur omfattande prövningen ska vara beror på ärendets karaktär. Oavsett ärendets karaktär ska varje steg i mallen finnas med. Detta för att säkerställa att barnets bästa prövats. Mallen för prövning av barns bästa ska användas som en grundmall. Varje förvaltning, enhet eller verksamhet kan göra tillägg i mallen utifrån sitt specifika uppdrag. Prövningen kan upprättas som ett eget dokument eller inkluderas i befintliga utredningsmallar.

Den här prövningen har skett med utgångspunkt i kommunens riktlinje samt Barnombudsmannens stödverktyg för prövning av barnets bästa. Tolkning av de artiklar i barnkonventionen som bedömts mest aktuella har gjorts med hjälp av barnrättskommitténs allmänna kommentarer. Vidare har dialoger förts med kommunens ungdomsfullmäktige samt anpassade grundskoleklasser, även en enkät har skickats ut till ett flertal av stadens skolor och fritidsgården gluggen. Beprövad erfarenhet har samlats in från olika verksamheter i kommunen. Därtill har relevant forskning och statistik kartlagts och använts i prövningen.

2 Kunskapsläge och statistik

Forskning och statistik utgör ett viktigt underlag för att bedöma barnets bästa. Bedömningen kan dock inte göras på ett bra sätt om inte barnens egna åsikter och önskemål tas i beaktande, vilket redovisas senare i detta avsnitt i anslutning till resultaten av enkätundersökningarna, men även under konsekvensanalysen i bilaga 3. Vidare är beprövad erfarenhet av stor vikt för att lyfta vad som tidigare fungerat väl och det som fungerat mindre bra.

2.1 Fysiska aktiviteter, lärande och hälsa

Forskning visar tydligt att olika typer av fysiska aktiviteter kan förbättra kognitiva funktioner kopplat till minneskapacitet och mental hälsa hos barn, vilket både kan leda till förbättrade skolresultat samt gynnsamma förutsättningar för ökad livskvalitet och allmänt god hälsa senare i livet. Genom varierade former av fysisk aktivitet främjas barns självkänsla och självuppfattning, samtidigt som det reducerar symtom på depression bland annat. Vilka fysiska aktiviteter som det kan handla om måste utgå ifrån barnets förutsättningar och intressen, om det ska leda till önskade effekter (Faskunger och Sjöblom (red) m.fl. 2017, Hagströmer 2017).

Även om fysiska aktiviteter bör anpassas efter olika barn visar studier på att lek och rörelse som stärker barns grovmotorik och kondition kan leda till god hälsa på kort och lång sikt, både kopplat till psykisk hälsa och risker relaterade till övervikt, blodtryck och insulinkänslighet. Detta gäller då även barn med olika former av funktionsvariationer och nedsatt motorisk förmåga. Vidare är fysiska aktiviteter i anslutning till skolan ett bra sätt att få fler att delta i olika rörelseformer, där även idrottsrörelsen och föreningar med fördel kan ingå i samarbeten med skolor för att aktivera fler barn och samtidigt väcka intresset för föreningslivet. Sammanfattningsvis är fördelarna med olika former av fysiska aktiviteter för barn stora, såväl i nutid som framtid (Norberg och Pihlblad (red) m.fl. 2011).

Att vistas i naturen och delta i olika friluftaktiviteter har också det flera positiva hälsoeffekter för barn. Bland annat motverkar det stress samtidigt som det lägger grunden för hållbara levnadsvanor och en aktiv livsstil. Vidare finns det belägg för att pojkar spenderar mer tid utomhus i fria miljöer, medan flickor i högre grad deltar i andra mer uppstyrd lekmiljöer. Detta kan hänga ihop med att pojkar antas

behöva mer aktivitet och göra av med energi (Mårtensson, Lisberg Jensen m.fl. 2011).

2.2 Kultur, utveckling och välbefinnande

Genom att barn själva skapar och är kreativa genom olika typer av estetiska uttrycksformer, men också att barn tar intryck av exempelvis musik och konst, kan bland annat självkänslan och det kritiska tänkandet stärkas. Det stimulerar även fantasin och viljan att experimentera, försöka själv och reflektera. Forskning pekar vidare på att kreativa uttrycksformer stärker identitetsutvecklingen genom att barn utvecklar sin förmåga att tänka självkritiskt och därigenom får en bättre förståelse för sig själva. I det sociala samspelet med andra barn inom exempelvis körsång tar barnen intryck från varandra och utvidgar sina kreativa och kognitiva förmågor (Sigurdson & Sjölander (red) m.fl. 2016, Sigurdson (red) 2014, Theorell & Ullén 2016).

Det finns också forskning som visar att exempelvis musik kan ha effekter på det emotionella välbefinnandet, genom reducerad stress och oro. Det kan bidra till att barn befinner sig i nuet och kopplar av, men även känner ro och glädje (Wrangsjö & Trondalen 2012).

Att i ett tidigt skede grundlägga positiva läsvanor hos barn är av stor vikt för att utveckla förmågor kopplat till kritisk reflektion och förståelse för samhället. Tillgång till litteratur kan även ses som en demokratisk rättighet där kunskap om värden som jämställdhet och likvärdighet främjas. Läs- och samhällsförståelse stärker i sin tur upplevelsen av skoltiden och de erfarenheter barn får med sig därifrån. Vidare kan litteraturen betraktas som ett verktyg för att motverka segregationen i samhället, sett till socioekonomiskt utsatta områden där tillgången till litteratur inte alltid är tillräcklig. Inom ramen för demokrati och kunskap har folkbiblioteken ett viktigt samhällsuppdrag (Schmidt 2018).

2.3 Barn och ungas fritid

Forskning visar att den tid som barn spenderar på sin fria tid har stor inverkan på hälsan, exempelvis kopplat till stress och självkänsla. Den fria tiden har ett egenvärde i sig med frånvaro av krav och tvång, samtidigt som barn med olika bakgrunder träffas och har ett utbyte av varandra. En ytterligare positiv faktor ligger i vuxna

förebilder som ledare i olika föreningar exempelvis, vilka kan stärka barnens tillit till sig själva och andra (Vetenskapsrådet 2014).

Här kan det vidare vara relevant att nämna barnets trygghet och anknytning till en annan människa. Anknytning innebär att det finns starka känslomässiga band mellan människor som känner trygghet och förtroende gentemot varandra. Anknytningsteorin anses idag vara den viktigaste psykologiska teorin vad gäller närhet, beskydd och omsorg å ena sidan, och självständighet, upptäckarglädje och den egna förmågan å den andra. Det som utmärker den nära känslomässiga relationen är att barnet söker trygghet, tröst och beskydd hos sin anknytningsperson. För att en anknytning ska utvecklas krävs tid, engagemang och kontinuitet i kontakten med den personen. Trygghet är en förutsättning för att barnet ska vara nyfiket, leksuget och känna sammanhang och mening (Broberg, Broberg & Hagström 2016).

Fritiden påverkar därtill känslan av delaktighet i samhället; unga som uppfattar det lokala utbudet av fritidsaktiviteter som stort har även en tendens att uppleva sig som mer delaktiga. Ett omfattande fritidsombud kan därtill leda till färre stressade barn och unga på ett generellt plan. Vidare bidrar varierade former av fritidsaktiviteter till ökad social kompetens och problemlösningsförmåga hos barn (Vetenskapsrådet 2014).

2.4 Statistik om barn och unga

I Region Västmanlands undersökning liv och hälsa ung 2023, en enkätundersökning riktad mot elever i årskurs 7, 9 och år 2 på gymnasiet, framgår att andelen bland just dessa elever i Arboga som anser sig ha en allmänt god hälsa är strax under 60 procent. Vidare framgår att andelen killar med självuppskattad god hälsa är cirka 20 procent större än tjejer. Gällande psykisk hälsa uppmäts den totala andelen elever med "fullgod psykisk hälsa" till strax under 34 procent. Här är andelen killar med god psykisk hälsa närmare 15 procent större än tjejers. Sett till övervikt eller fetma uppgår den totala andelen till omkring 22 procent, med en 7 procent större andel killar än tjejer.

Samma undersökning visar att andelen nöjda med sin fritid uppgår till strax över 86 procent, med en 11 procent större andel nöjda killar än tjejer. Andelen som har möjlighet att delta i de fritidsaktiviteter de

vill uppgår till omkring 81 procent, även här med en större andel killar. Sett till regelbundet deltagande i organiserade fritidsaktiviteter med ledare ligger den totala andelen på cirka 46 procent.

År 2022 lånades strax under 59 000 barnböcker ut från Arbogas stadsbibliotek, vilket motsvarar omkring 22 böcker per barn i kommunen. I jämförelse med övriga kommuner i Sverige är detta en positiv siffra. Vidare ligger antalet aktivitetstillfällen för barn och unga i biblioteket under 2022 på en jämförelsevis hög nivå (SCB och Kungliga biblioteket).

Sett till undervisning i musik, sång, dans och film visar statistik från 2022 att närmare 18 procent av Arbogas barn och unga i åldrarna 6–19 är elever i kulturskolan. Även detta är en stor andel i jämförelse med andra kommuner i landet (Kulturrådet).

2.5 Resultat av skolenkät

I samband med framtagandet av fritid- och kulturpolitiskt program skickades en skolenkät ut till elever i Arboga för de som går i årskurs 4, 7, 9 och andra året på gymnasiet. Dessa årskurser bedömdes utgöra ett representativt urval av stadens skolelever. Enkäten har även skickats ut till medlemmarna i ungdomsfullmäktige, fritidsgården Gluggen samt anpassade grundskoleklasser. Totalt svarade 91 elever på enkäten. Strax under 54 procent svarade att de tycker om att sporta, idrotta eller motionera på fritiden vilket motsvarar den näst största andelen bland de som svarat på frågan vad de tycker om att göra på sin fritid. Fotboll och hockey är de i särklass mest populära aktivitetsformerna inom ramen för sport och motion bland de som svarat.

Den största andelen av de som svarat på frågan har angett att de tycker om att spela Tv-spel på fritiden, motsvarande strax under 55 procent. Vidare har cirka 47 procent svarat att de tycker om att umgås med kompisar på fritiden. Strax över 13 procent svarade att de tycker om att göra eller titta på film/podda/fotografera. Lika stor andel angav att de uppskattar målning/keramik.

Sett till frågan var eleverna helst är på sin fritid, alltså vilken plats de befinner sig på, har 40 svarat att de helst är hemma. Detta motsvarar den i särklass största andelen. Vidare har 10 svarat "hemma" i kombination med en plats för olika typer av aktiviteter, exempelvis

Eckbacksbadet eller ishallen. 18 elever har enbart angett en idrotts- eller aktivitetsplats som den plats de helst är på.

Ett tema som kan noteras i förhållande till vad eleverna saknar i staden är butiker och shopping samt saker att göra i stan på ett mer generellt plan. Detta tema återkommer även under frågan vad eleverna tycker allmänt om sin fritid i Arboga. Det som lyfts fram som positivt är tillgången till idrott, samtidigt som det tycks finnas en vilja till fler möjligheter kopplat till olika idrottsformer. Inom kulturområdet finns mer specifika önskemål som aktiviteter för målning, fiol samt bio. Särskilt bio tycks vara något som många intresserar sig för.

2.6 Beprövad erfarenhet

Inom ramen för ungdomsenhetens verksamhet finns det positiva erfarenheter kopplat till avsatta resurser för ungdomsfullmäktige som tänkt bollplank till beslutsfattare, dock finns det här också erfarenheter av att ungdomsfullmäktige inte nyttjas i så hög utsträckning som resurs vilket i det avseendet påverkar barnens delaktighet negativt. Ungdomsfullmäktige vill vara med och diskutera olika frågor, vilket de behöver få större möjlighet till.

Vidare finns det erfarenhet av att barnens egna synpunkter och åsikter, bland annat gällande medlemmarna i ungdomsfullmäktige, inte alltid bereds möjlighet att höras i den inledande fasen av kommunens övergripande utredningsprocesser som rör barn. Detta medför att barnets perspektiv inte kan beaktas i samband med bedömningar av olika handlingsalternativ.

Dans för hälsa är ett projekt som kommunen genomfört de senaste åren för att stärka ungdomars psykiska hälsa. Det riktar sig till ungdomar 10-19 år där man genom kravlös dans skapar rörelseglädje som i sin tur leder till ett ökat psykiskt välmående.

Inom förskoleverksamheter finns det positiva erfarenheter av olika samarbeten med föreningar samt möjligheten att låna fritidsmaterial från fritidsbanken. Även fritidsgården Gluggen samarbetar med föreningar vilket möjliggör olika aktiviteter.

Sett till lokaler och anläggningar är en erfarenhet generellt inom flera verksamheter att de inte alltid är anpassade efter alla grupper av barn, exempelvis barn med fysiska funktionsvariationer. Det finns

även en bild av begränsningar i utbudet av aktiviteter för barn med funktionsvariationer.

Inom föreningslivet görs mycket positivt för barns hälsa och välmående. Ett exempel är att föreningar erbjuder ungdomar tid på kvällar och helger i idrottshallar för att aktivera sig på ett kravlöst och socialt sätt. Ett annat exempel är kommunens samverkan med Svenska kyrkan kring de bilburna ungdomarna som är i riskzonen för ett asocialt beteende. Här har kyrkan skapat alternativa aktiviteter efter ungdomarnas egna önskemål.

3 Barnets bästa och barnkonventionen

Den här prövningen är av generell karaktär och kommer därför i enlighet med Arboga kommuns mall utgå ifrån barnkonventionens huvudartiklar, det vill säga artikel 2, 3, 6 och 12. Huvudartiklarna ska alltid beaktas vid beslut som rör barn. Vidare kommer prövningen därutöver ta hänsyn till artikel 31 då den bedöms vara av hög relevans för området. Barnrättskommitténs allmänna kommentarer kommer även användas som stöd för tolkning av artiklarna.

3.1 Artikel 2

Barnkonventionens artikel 2 handlar om att alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras, oavsett ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, funktionsnedsättning, börd eller ställning i övrigt. Enligt barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 4 gäller ovanstående även ungdomars sexuella läggning och hälsostatus. Barn och unga som utsätts för diskriminering är i högre grad utsatta för våld och utnyttjande, varför de har rätt till särskilt skydd i samhället.

3.2 Artikel 3

Barnkonventionens artikel 3 handlar om den grundläggande principen *barnets bästa*. Vid alla åtgärder som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Enligt Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 14 är barnets bästa ett dynamiskt koncept i den meningen att tolkningar behöver göras inom ramen för det särskilda sammanhanget. Barnets bästa är helomfattande och syftar till alla de rättigheter som ett barn har enligt barnkonventionen. En tolkning av en rättighet i konventionen kan aldrig strida mot principen om barnets bästa.

3.3 Artikel 6

Artikel 6 i barnkonventionen handlar om barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling. Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 4 anger att utöver de grundläggande rättigheter som artikel 6 stipulerar, kan en bredare tolkning göras av hälsa och utveckling kopplat till exempelvis rätten till icke-diskriminering och respekt för barnets åsikter. Centralt för den här artikeln är skydd mot all typ av våld, utnyttjande, övergrepp och vanvård.

3.4 Artikel 12

Enligt konventionens artikel 12 har barnet rätt att bilda sina egna åsikter och uttrycka dem fritt, samt få dem beaktade i alla frågor som rör barnet. När barnets åsikter beaktas ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad. Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 12 säger att konventionsstaterna, i det här fallet kommunen, är skyldig att erkänna barnets rätt att bli hört genom att lyssna på dess åsikter och tillmäta dessa åsikter betydelse. Samtidigt är barnet inte skyldigt att uttrycka sina åsikter, det ska enbart vara en valmöjlighet.

3.5 Artikel 31

Barnkonventionens artikel 31 handlar om barnets rätt till lek, vila, fritid och rekreation, men även rätten att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet. Kommunen har en skyldighet att respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet, samt uppmuntra att barn har lämpliga och lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet samt fritids- och rekreationsverksamhet. Barnkommitténs allmänna kommentar nr 17 definierar och beskriver utförligt begreppen lek, vila, fritid och rekreation, men även innebörden av *barnets rätt att till fullo delta* samt *lämpliga* och *lika möjligheter*. Hänvisning görs till denna allmänna kommentar för mer information.

4 Referenser

Barnkonsekvensanalys, Stödmaterial till fördjupad bedömning av barnets bästa (SKR 2023)

Handbok för barns delaktighet och inflytande (Åhl, Karlsson & Ingeström 2020)

Mänskliga rättigheter i styrning och ledning. En inspirationsskrift (SKR 2017)

Regeringens proposition 2017/18:186

FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnombudsmannen 2019)

Barnrättskommitténs allmänna kommentarer ([Allmänna kommentarer - Barnombudsmannen](#))

Så blir barnkonventionen konkret (Fagerstrand 2018)

Idrottens samhällsnytta, en vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärde för individ och samhälle (Faskunger och Sjöblom (red) m.fl. 2017)

Hur mycket fysisk aktivitet behöver barn och ungdomar? (Hagströmer 2017)

För barnets bästa, en antologi om idrott ur ett barnrättsperspektiv (Norberg och Pihlblad (red) m.fl. 2011).

Den nyttiga utevistelsen? Forskningsperspektiv på naturkontaktens betydelse för barns hälsa och miljöengagemang (Mårtensson, Lisberg Jensen m.fl. 2011)

Kultur och hälsa i praktiken (Sigurdson & Sjölander (red) m.fl. 2016)

Kultur och hälsa, ett vidgat perspektiv (Sigurdson (red) 2014)

Vilka samband ser vi mellan kulturaktiviteter och hälsa? (Theorell & Ullén 2016)

Barn, musik och hälsa; om självutveckling och känslohantering (Wrangsjö & Trondalen 2012)

Barns läspraktiker i ett demokratiskt samhälle (Schmidt 2018)

Barns och ungas utbildning i ett segregerat samhälle
(Vetenskapsrådet 2014)

Liv och Hälsa Ung 2023, kommunbilaga Arboga (Region
Västmanland)

SCB:s statistik över invånarantal och Kungliga bibliotekets statistik
över antal lånade böcker (2022)

Kulturrådets statistik om antal elever i kulturskolan (2022)